

ВОВК Володимир,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність С 7 Журналістика,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Науковий керівник –

кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики,

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Наталія ШОТУРМА

**ТРАСФОРМАЦІЯ ДИСКУРСУ СПОРТИВНОЇ
ЖУРНАЛІСТИКИ: СТРАТЕГІЇ МЕДІЙНОГО ВИСВІТЛЕННЯ
ПРАВОВИХ КОНФЛІКТІВ У ФУТБОЛІ**

Стрімка комерціалізація сучасного футболу зумовила зростання кількості складних правових конфліктів, що потребують специфічних підходів до їхньої медійної репрезентації. Проблема полягає у суперечності між необхідністю оперативного інформування аудиторії та дотриманням юридичної точності при висвітленні судових справ, фінансових порушень чи трансферних спорів. Брак уніфікованих медіастратегій часто призводить до викривленого сприйняття правових аспектів спорту, що негативно впливає на репутацію суб'єктів футбольного права. Порівняння українського досвіду з усталеними практиками європейських медіа дозволяє виявити найбільш ефективні механізми адаптації складного юридичного контенту для масового споживача. Відтак, існує нагальна потреба в теоретичному обґрунтуванні та практичному вдосконаленні комунікаційних моделей, які забезпечували б об'єктивне та професійне висвітлення спортивних конфліктів у медіапросторі.

Трансформація сучасного футболу в глобальну економічну екосистему спричинила виникнення специфічних правових лакун, що стають об'єктом прискіпливої уваги мас-медіа. Провідні європейські видання, такі як *The Athletic* або *L'Équipe*, демонструють перехід від дескриптивної журналістики до аналітичного моделювання правових кейсів. У межах таких стратегій конфлікт інтерпретується не як поодинокі подія, а як системна детермінанта, що впливає на фінансову стійкість цілих інституцій.

Український сегмент спортивних медіа на сучасному етапі демонструє активну адаптацію західних стандартів медіасупроводу резонансних справ, зокрема у сфері фінансового фейр-плей та допінгових розслідувань. Проте вітчизняні ресурси часто стикаються з проблемою обмеженого доступу до

першоджерел, що призводить до превалювання компілятивного методу подачі інформації над автентичним розслідуванням. Це створює певний когнітивний дисонанс у сприйнятті правової реальності, де емоційне забарвлення матеріалу часто домінує над сухим юридичним фактажем. Застосування стратегій «інтелектуального спрощення» стає критично важливим для коректної трансляції складних вердиктів Спортивного арбітражного суду. Суттєвим аспектом залишається розробка локальних механізмів кризової комунікації для нівелювання маніпулятивних впливів [4, с. 80].

Європейський досвід акцентує увагу на стратегії мультиплатформеного висвітлення, де кожен цифровий канал виконує специфічну роль у розгортанні наративу навколо правового спору. Соціальні мережі використовуються для миттєвої трансляції процесуальних рішень, тоді як лонгріди та подкасти забезпечують верифікацію контексту та наслідків конфлікту. Когнітивна цілісність вказаної комунікаційної моделі детермінує роль медіа як незалежного медіатора, що мінімізує ризики корпоративного злиття з правовими центрами впливу в індустрії футболу. Завдяки цьому формується стійка довіра реципієнта до оприлюднених матеріалів.

Значущим компонентом медіастратегій є залучення інституційних акторів, які виступають верифікаторами правових смислів у публічному дискурсі. У практиці провідних видань Великої Британії та Німеччини поширеним є залучення незалежних адвокатів та спортивних юристів як постійних контриб'юторів. Залучення експертного середовища детермінує герменевтичну коректність інтерпретації регламентів FIFA та UEFA, запобігаючи масовій дезінформації щодо суті правових спорів. Відтак, медіаресурс еволюціонує від ролі статичного інформатора до статусу активного модератора правопросвітницького дискурсу [1, с. 18].

Медіастратегії у вітчизняному інформаційному просторі часто базуються на використанні ексклюзивних інсайдерських джерел, що підвищує цитованість ресурсу, але не завжди гарантує об'єктивність. Правовий конфлікт у цьому контексті нерідко стає інструментом інформаційної боротьби між зацікавленими стейкхолдерами спортивного ринку. Відсутність чіткої диференціації між оціночними судженнями та нормативними актами ускладнює процес формування неупередженого правового світогляду у читачів. Однак спостерігається позитивна тенденція до структуризації матеріалів, де юридичний конфлікт розглядається через призму міжнародного прецедентного права.

Концептуальна різниця між українськими та європейськими підходами полягає в інтенсивності використання візуальних засобів для деконструкції юридичних схем. Західні медіа активно впроваджують інфографіку та інтерактивні таймлайни, що дозволяють візуалізувати динаміку правового конфлікту в часовому просторі [3, с. 7]. Використання зазначених візуальних методів дає змогу подолати когнітивний бар'єр між формалізованим змістом судового рішення та рівнем сприйняття пересічного реципієнта, що не володіє фаховою термінологією. В українських реаліях наведені інструменти перебувають у стадії генезису, проте вже зараз демонструють високу ефективність у підвищенні медіаграмотності [2, с. 29].

Медіастратегії висвітлення правових конфліктів безпосередньо корелюють із комерційними запитами спортивної індустрії на прозорість та законність. Правова риторика в медіа стає невід'ємною частиною брендингу професійних клубів, оскільки публічна позиція у юридичному спорі формує імідж організації перед інвесторами. Провідні медіаресурси виступають фільтрами, що сепарують дезінформацію від юридично значущих фактів, забезпечуючи стабільність інформаційного поля. Таким чином, симбіоз юридичної експертизи та журналістської майстерності створює новий тип контенту, адаптований до викликів сучасної глобалізованої гри.

Проведене дослідження підтверджує, що ефективність медіастратегій у висвітленні правових конфліктів безпосередньо залежить від рівня інтеграції юридичної експертизи в журналістський наратив. Компаративний аналіз засвідчив, що європейські медіаресурси успішно трансформують складні юридичні кейси у доступний аналітичний контент через мультиплатформеність та візуальну деконструкцію правових актів. Водночас український медіапростір перебуває на етапі переходу від інсайдерських та емоційно забарвлених повідомлень до системного використання міжнародного прецедентного права. Встановлено, що ключовим чинником еволюції спортивної журналістики є відмова від ролі пасивного ретранслятора на користь активного правопросвітницького модераторства. Розробка та впровадження уніфікованих комунікаційних моделей дозволить медіа забезпечувати репутаційну стабільність суб'єктів футболу та формувати об'єктивну громадську думку в умовах правової невизначеності.

Список використаної літератури

1. Барчук В. Спортивний репортаж як дзеркало суспільного мовлення (на матеріалі футбольних телетрансляцій). *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2015. С. 16–24.

2. Дмитренко А. В. Спортивне право в Україні: аспект правосуддя. *Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 24 квітня 2021 р.)*. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. С. 28–32.

3. Павленко А. В. Футбольний імідж України: особливості формування та виявлення в сучасних вітчизняних ЗМІ : *автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.06*. Київ, 2012. 16 с.

4. Шелюк В. О., Демчук Т. Р. Особливості подолання конфліктної поведінки футболістів під час тренувань. *Олімпійський та паралімпійський спорт*. 2023. Вип. 3. С. 79–82.